

Ap gar rōta

ceturtdiena, 12.07., Nr. 5

Krāslavas 3x3 saietā avīze

Runā redakcija

Vasals Kruoslovā!

Godīgi sakot, 3x3 saietos nekad daudz nedomāju par tā vadmotīvu. Sak', kāds ir, tāds ir, ko tur daudz piedomāsi. Šoreiz jāraksta ievadraksts par to, kas tad ir mana rota, tāpēc nācās padomāt.

Pirmās asociācijas ar šo vārdu ir divas un tik atšķirīgas, ka tās šķir miljons gaismas gadu. Viena asociācija ir tautas vārdi „Kā saulīte rotājās”, bet otra: materiālās rotas - gan kaklā un ausīs liekamie lētie grabuļi, gan senās rotas ar dziļu nozīmi, gan ģimenes relikvijas.

Un tad bija atmiņu vārti vaļā. Man ir gadi pieci. Es stāvu vecmāmiņas viesistabā, tajā ir netipisks haoss - lielajai bufetei visas atvilktnes vaļā, mantas pa grīdu, apkārt satraukti ļaudis. Kamēr vecvecāki bija izbraukuši uz ilgāku laiku, kāds bija iekļuvis dzīvoklī un nozadzis krustiņu ar brillantiem un citas vērtīgas rotas, ko vecmāmiņa bija mantojusi no savas mātes. Izrakņāto bufeti pārdeva, jo vecmāmiņa uz to vairs nespēja skatīties. Viņa vairs nevarēja lāga ieredzēt arī dažus ģimenes locekļus, jo domāja, ka viņi varētu būt iesaistīti zādzībā. Ne zagļus, ne brillantus neatrada, un tā nu sanāca, ka dzimtas dārgumi patiesībā bija to sašķēlušī.

Vai secināt, ka materiālās rotas tādas nelaimes nesējas vien ir? Ne vienmēr. Man mājās ir otras

vecmāmiņas un laulības gredzeni - šauras, vienkāršas zelta stīpiņas, ko vecmāmiņa man atdeva pēc tam, kad palika atraisnēs. Lai pārkausējot un taisot kādu rotu sev pa prātam! Jau gadus piecus glabāju šos gredzenus un nevaru saņemties pārkausēt, kaut, protams, nekad tos nevalkāšu. Nekad nebūtu domājusi, ka zelta gredzeni var būt tik novalkāti. Bet šie tiešām tādi ir. Vairāk nekā piecdesmit gadu nēsāti. Kā simbols laulībai, kas nav ideāla, tomēr stipra. Kā pierādījums tam, ka iespējams saglabāt ģimenes kopības sajūtu un spēju atrast dzīvesprieku arī tad, ja nācies apglabāt divus no trim bērniem. Laulības gredzens un vēl dažas dzintara brošas bijušas manas vecmāmiņas vienīgās materiālās rotas visa mūža garumā. Latgaliskajā pieticībā viņa nepaģērēja no dzīves neko daudz, bet to, ko saņēma, aizvien pieņēma ar lielu pateicību. Tagad vecmāmiņai ir 96 gadi un vienīgais, ko viņa no dzīves vēl sagaida, ir, cik nu iespējams bieži, redzēt savus četrus mazbērņus un piecus mazmazbērņus. Viņa skatās uz mums visiem un saka:

Foto no rotkalšanas ievirzes

„Cik es esmu bagāta! Mēs ar vīru bijām tikai divi, bet, skat, cik jūsu tagad daudz!”. Mēs esam vecmāmiņas dzīves rota. Man šķiet, ka viņas pašas lielākā rota ir siltā sirds, kas izstaro aizvien lielāku mīlumu. Jo mazāks raujas vecmāmiņas sirmās stāvs, jo lielāka, šķiet, kļūst mīlestība, ko saņemam. Viņas sirds kļūst kā saule, kuras siltumu jūt bezgalīgi tālu.

Lai katram no mums izdodas vairot savu sirdssiltumu! Lai raugoties, kā lielā saule debesīs rotājas, mēs katrs pats sev un citiem būtu mīlestības pilnas, siltas saulītes!

ILZE

Kuram ir plunkš un kuram ne

Ik pievakari daži saieta dalībnieki pazūd ūdeņu tuvumā. Tur viņi mēģina noturēties uz ceļiem un pēc tam stāvus uz tāda kā piepūšamā plostā un vienlaikus airēties. Izskatās smieklīgi, bet izklausās smalki - *Supošana*. Tā tagad ir tāda kā modes lieta.

Viņvakar pie Persteņa ezera sapulcējās smalka publika: pats saieta vadītājs Lauris Cekuls kā Neptūns ienira ezera ūdeņos. Teica, ka grib apslāpināties pirms nokrist no supa. Ja ūdenī kritot jau slapjš cilvēks, diskomforta sajūta esot mazāka. Pārpeldējis teju visu ezeru un atpeldējis atpakaļ, kāpa uz supa, un vismaz tikmēr, kamēr pasākumu uzmanīja preses pārstāvju modrā acs, ūdenī negāzās vis. Piesardzīgs un stabils, tāpēc varenu Neptūna plunkš neredzējām.

Potenciālos supotājus vai stāvaierētājus piekrastē instruēja un iedrošināja ievirzes vadītāji Baiba Poriķe un Ivars Mednis. Ja vajadzēja, paši metās uz supa un devās glābt ezera vidū pakritušos. Viņiem bija brīvprātīgs

nestabils ķermenis.

Es pati *plunkš* rādīju divreiz. Vienreiz, kad mēģināju no daudz maz stabilās ceļu pozīcijas slīdēt kājās. Otrreiz, kad esot kājās, izdomāju pārāk strauji airēt. Pamatne sazvarojās un iegāzos tieši ūdensaugos. Vēl dažam labam gadījās *plunkš*, arī kāds airis tika noslīcināts un tad izzvejots. Bet, kad kādā brīdī kājas vairs tik ļoti netrīc, airēšana iet no rokās, var vērties ezera gludajā ūdens spoguļi un spoži zilajās Latgales debesīs, tad ir liels prieks, ka arī šī nodarbe nu ir izmēģināta.

ILZE

Robežsardze

Vakardienas Apvārsnī pie saieta dalībniekiem viesojās ciemiņi no LR Valsts robežsardzes. Iepazinām viņu darbu, redzējām iedvesmojošus paraugdemonstrējumus un sakām lielu paldies!

Jubilāri

Sirsnīgi sveicam šodienas jubilārus!

Vārda dienu svin:

Indriķis Namejs Briedis

Indriķis Ilo Krūmiņš

Praktiskie padomi

Kā sagatavoties daudzdzinājumam?

Reiter Līga

Zieds ir mīlestības plaukums, Ziedot ir mīlestībā devums otram. Ziedojumā liek to, kas pašam ļoti vajadzīgs, bet simboliski dalās ar citiem. Maize - miesai; Dzīpars - garīgumam; Zieds - dvēselei, tātad dzīvībai. Ziedu, lapu vainags, tas viss ir dvēselei. Uguns to pārvērš matērijās. Tāpēc ejam uz Daudzinājumu, lai pārvērstos, pārmainītos. Daudzinājumā ar uguns palīdzību, kas ir dzīva, mēs kaut ko iekustinām. Veidojam caur uguni ceļu augšup. Simboliski - pārveidoties. Tādēļ jānes svaigi ziedi, ne veci, jo mēs taču gribam virzīties uz priekšu. Saņemt kaut ko svaigu un jaunu.

Agrita Krieviņa

Ieiet dušā, uzvilkt tīru kreklu, apaut jaunas pastalas. Tas tā, par ārējām lietām. Vienkārši priecāties par šo brīdi.

Inese Krūmiņa

Ejot uz daudzdzinājumu turi acis un ausis vaļā - zinātāji dažkārt var aizmirst paskaidrot to, kas pašiem ir pašsaprotams. Izturies ar cieņu pret uguni. Ja daudzdzinājuma rīkotāji ir sagādājuši ziedojumu, centies to neapēst! Ja tev ir tautas tērps, ir īstā reize to uzvilkt, ja nav - neuztraucies! Uzvelc balts vai gaišas drēbes un nāc līdz! Ja vēlēties palīdzēt izgreznot uguns vietu - salasi plavu ziedus.

Aplūko pirmajā dienā izsniegto informācijas grafiku par daudzdzinājumu.

Jānis Atis Krūmiņš

Būt aktīviem dalībniekiem, ne pasīviem malā stāvētājiem. Tas ir ne tikai daudzdzinājuma, bet visas 3x3 kustības pamatā. Uz daudzdzinājumu jāvelk goda drānas. Tautas tērps, svētku tērps. Aicinu visus šo brīdi uztvert kā svētkus!

LIENE

Rīt, 13. jūlijā

8.00- 9.00	Mošanās
9.00-9.30	Brokastis
9.40-10.15	Dienas tēma, TV, rīta multenīte
10.20 - 12.45	Rīta ievirzes
13.00 - 14.00	Pusdienas
14.00 - 16.30	Pēcpusdienas ievirzes
16.45 - 18.45	Pievakares ievirzes, Apvārsnis
19.00 - 20.00	Vakariņas
20.00 - 21.30	Daudzinājums (pulcēšanās Pils parkā)
21.30 - 21.45	Vakara dziesma, Vakara pasaciņa (Daudzinājuma vietā)
21.45 - 23.00	Folkloras vakars, Nakts sarunas
23.00 - ...	No 22.00 Danči ģimenei Danco tie, kam pāri 14; Nīkšana

Iepazīsties!

3x3 kā Dziesmu svētki

Latgales postfolkloras kopas dalībnieki - Ēriks Zeps, Madara Broliša, Ivars Utāns, Mārcis Lipskis un Jurgis Lipskis - 3x3 saietā dalībniekus priecē ar muzicēšanu mūsu dančos un nikšanā, taču šovakar viņi priecēs visus īpašā koncertā, spēlējot savas jaunās un ne tik jaunās dziesmas. Vakar tikos ar mūziķiem un vispirms vaicāju, kā sokas gatavošanās koncertam 3x3 saietā.

M. Lipskis: - Ir pagājis samērā ilgs laiks - septiņi gadi - pēc grupas rašanās, un visu mūsu bagātību liekam jaunajā albumā, tāpēc koncerts noteikti būs interesants.

I. Utāns: - Mēs tagad ejam uz kaut ko savādāku pilnīgi jaunā līmenī.

M. Lipskis: - Ivaru varam apsveikt ar to, ka viņš pirmoreiz dzīvē pats aranžējis tautasdziesmu, kas arī iekļauta jaunajā programmā.

Ē. Zeps: - Dziesmas, ko varēs dzirdēt koncertā un kas ir mūsu jaunajā programmā, būs nedaudz citādas nekā ierasts. Cilvēki varēs pabrinīties: skat, arī tādi ir Rikši.

Bet kāpēc jūs esat tieši Rikši? Kāpēc ne Soli vai Lēksi?

Ē. Zeps: - Nosaukumu varianti bija dažādi. Mums bija svarīgi, lai nosaukums labi skan gan latviski, gan latgaliski, lai labi atbilst mūsu temperamentam un piestāv jauniešiem.

I. Utāns: - Nosaukums pats mūs atrada. Pirms tam gadu spēlējām bez nosaukuma.

Parasti šajā Apgarotās rubrikā interviju kādu ģimeni. Šoreiz intervēju jūs, jo redaktore uzskata, ka mūzikas grupa ir tas pats, kas ģimene. Vai paši jūtaties kā ģimene?

M. Lipskis: - Ja grupa pastāv jau septiņus gadus, tad nav variantu, ka tā nebūtu ģimene.

Ē. Zeps: - Tā ģimenes sajūta ir radusies jau ļoti sen. Mēs jūtamies kas vairāk nekā draugi; drīzāk kā brāļi un māsas, jo esam iepazinuši arī viens otra negatīvākās puses. Bet, lūk, mums šobrīd grupai mainījies viens dalībnieks, un Mārcis varēs spēlēt kopā ar savu brāli Jurgu.

M. Lipskis: - Nu to vēl redzēsim, vai varēs.

Ģimenēs gan parasti arī bez kašķiem neiztikt.

M. Lipskis: - Ja nav strīdu, tad kāds kaut ko noklusē, un ne vienmēr klusēšana ir zelts. Mēs esam labi apguvuši viens otra niķus, stīkus, emocionālās uzveres.

M. Broliša: - Līdz ar to mākam viens otram pielāgoties.

M. Lipskis: - Jā, saprotam, kā vienam ar otru runāt, kā reaģēt, tomēr gadās arī kašķi.

Ē. Zeps: - Attiecību stiprumu parāda

nevis tas, cik jums labi klājas kopā, bet kā varat pārvarēt sliktos momentus. No tā atkarīgs, vai attiecības vai mūsu gadījumā - mūziķu grupa - dzīvo vai nē.

Kādi kašķi tad visbiežāk jums ir?

M. Broliša: - Pārsvārā tie ir radošie kašķi.

I. Utāns: - Gadās arī visādi ar ego saistīti strīdi.

M. Lipskis: - Katram ir sava gaume un idejas, tāpēc katrs cenšas deķīti pavilkt uz savu pusi. Tomēr kaut kā noturam līdzsvaru.

Kāpēc esat izvēlējušies spēlēt tieši postfolkloras žanrā?

M. Broliša: - Mums ir tuva folklorā. Tāpēc atdzīvinām tautasdziesmu, tā kā mēs to redzam un jūtam.

Ē. Zeps: - Jāņem vērā mūsu iepriekšējā pieredze: mēs nākam no *Vīteriem* (folkloras draugu kopa Rēzeknē). Ja esi dzīvojis ar folkloru bērnībā un jaunībā, skaidrs, ka tas tev arī tālāk ies līdzi.

M. Lipskis: - Tas viss jau ir iesēdies mums zemapziņā. Jūtam atbildību par savām saknēm. Caur mūziku, ko spēlējām, varam kompensēt to, ka tāpat kā daudzi mūsdienu cilvēki esam attālinājušies no savām saknēm. Savā ziņā jūtamies kā misijas nesēji.

I. Utāns: - Esmu spēlējis arī rokgrupās. Man tāda mūzika patīk, citreiz pat to klausos vairāk nekā folkloru.

Visi pārējie: Fui, fui! Piecelies uz aizej!

I. Utāns: - Rokgrupā spēlēt ir stilīgi, tomēr folklorā velk atpakaļ. Tā ir mūzika, kas paņem mani uz rociņām un ļauj šūpoties tanī visā. Var pamēģināt kaut ko citu, bet postfolklorā ir mans balsts.

M. Lipskis: - Tas gan nenožīmē, ka arī Rikšos nevarām pamēģināt neko jaunu. Mēs darām arī jaunas lietas, jo mums pašiem tas šķiet aizraujoši, un domāju, ka arī skatītāji nepaliks vienaldzīgi.

Cik liela ir skatītāju interese par šāda veida mūziku?

Ē. Zeps: - Būsim godīgi, neesam plaši patērīna prece, taču ir konkrēta kopiena, kas vārās savā sulā (diezgan lielā) un kuru tas interesē. Tomēr jācenšas piesaistīt arī citus klausītājus. Mūsu iedvesmotāji lielā mērā ir *Ilgi*, un Ilga Reizniece ir teikusi, ka *Ilgi* ir tautasdziesmu tulki, kuri cenšas tautas mantojumam pievērst arī tos, kas līdz šim par to nav interesējušies. Arī mēs cenšamies *aizķert* tos, kuri atradinājušies no folkloras. Ja mūsu

mūzikā ieklausās arī tie, kuri folklorai līdz šim nav pievērsuši uzmanību, varam uzstīt sev par pēcu.

Ko vēl darāt bez muzicēšanas?

J. Lipskis: - Mācos Jāņa Ivanova mūzikas vidusskolā Rēzeknē.

M. Broliša: - Vadu Sakstagala folkloras kopu *Kolnasēta*. Tā nu mana ikdiena ir arī tradicionālā folklorā.

I. Utāns: - Strādāju grāmatvedības jomā. Tā ka par mani var teikt: nūģis iziet uz skatuves.

Ē. Zeps: - Tāpēc jau viņam vienīgajam ir brillītes! Savukārt mana izglītība ir etnomuzikoloģija, šobrīd esmu vokālais pedagogs un strādāju Latvijas radio, bet, ko tur daru, vēl nevaru atklāt.

M. Lipskis: - Studēju Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmijā kontrabasa spēli. Tā ir vēl viena mana sirdslieta. Esmu muzicējis arī simfoniskajā orķestrī. Pieredze, kas gūta akadēmiskajā mūzikā, noder arī postfolklorā un otrādi.

Ko varat pateikt par sevi un 3x3?

Ē. Zeps: - Man šis ir sestais 3x3, jo uz Priekuliem mūs spēlēt dančus aicināja saietā vadītāji Edžus un Poga (Eduards un Ieva Krūmiņi). Pēc tam sākām braukt uz visiem Latvijas saietiem. Kārtīgi dalībnieki neesam bijuši nekad, tikai muzicējam.

M. Lipskis: - Mūs te piesaista pozitīvie cilvēki, kas ir visapkārt. Līdzīgi kā Dziesmusvētkos te sabraukuši cilvēki no malu malām, lai priecātos.

Kāds saietā ir jūsu dienas ritms?

Ē. Zeps: - 3x3 ir tāds teiciens: ja muzikantus satiec brokastīs, tātad viņi vēl nav aizgājuši gulēt.

I. Utāns: - Es šorīt biju uz brokastīm. Brīnumainā kārtā pamodos.

(Visi aplaudē un sauc „Apsveicam!”)

Ē. Zeps: - Bet parasti mēs cenšamies pamosties uz pusdienām.

M. Lipskis: - Mēs te laiku izmantojam arī, lai kopā mēģinātu savu programmu un strādātu pie albuma, jo ikdienā nav nemaz tik vienkārši sanākt kopā.

Ē. Zeps: - Tomēr vismaz galvenajās saietā norisēs cenšamies būt klāt.

M. Broliša: - Pērn Salacgrīvā biju pierakstījusies ievirzē *Kokles gatavošana*. Nav man kokles joprojām.

I. Utāns: - Es šogad biju pierakstījis uz *Doņu cepurēm*, bet tad sapratu, ka labākajā gadījumā doņu prievīti paspētu uztaistīt.

Ievirzes

Lai goldā ir maize!

Neba maize pati nāca bagātā istabā. Ar šiem vārdiem maizes muzeja direktore Vija Kudiņa sāka maizes stāstu. Maizes meistas katrs vārds tika izteikts ar mīlestību pret savu darbu par seno maizes cepšanas tradīciju.

„Maizītes cepšana ir sarežģīts process – rudzu maize ir kaprīza!” teic Vija.

Klātesošajiem bija iespēja piedalīties arī pašā maizes mīcīšanā. Pirms Vija uzsēja priekšautu, viņa noskaitīja izdošanās vārdus: *„Lai Dieviņš stāv klāt, lai maizīte izdodas! Lai maizes ēdājiem spēks un veselība!”*

Pie maizes mīcīšanas gan tika

laukos sievas vienmēr ir bijušas tās, kas maizīti mīcījušas un gādājušas par tās celšanu galdā. Viduslaikos, attīstīties pilsētas meistariem, pie maizes cepšanas stājās arī vīri. Tiem gan pirms tam bija jāatbrīvojas no visa apmatojuma uz rokām, lai maizīte būtu tīra!

Arī man bija tas gods piedalīties maizes mīcīšanā, maizīti noglaudīt un ievilkt aizsardzības krustiņu, lai maizīte izdodas un nes ēdājiem svētību.

Vai zināt, kas ir viens no maniem mīļākajiem ēdieniem? Svaigi cepta rupjmaize, paštaisīts, sveigs sviestiņš un pa virsu viena šķipsniņa sāls! Arī šo gardumu bija iespēja nogaršot. Sākām kult sviestu, bet šoreiz gan bez vīra spēka neiztikām un aicinājām talkā Bitenieku Aldi, kam maizītes mīcīšana, jau augstāk minēto iemeslu dēļ, tika liegta. Ar sviestu viņš labi tika galā! Klātesošie mielojās, piedalījās mielasta gatavošanā un izbaudīja katru vārdu, katru stāstu, ko maizes meistare cēla galdā.

LIENE

pielaiestas tikai dāmas, jo, kā stāstīja Vija, iz senas vēstures maizīte mīcīta ar kājām un māli ar rokām. Tāpat

Nenokavē!

Rīt Apvārsnī

Inga Zemdega-Grāpe

Krāslava ir Latvijas šūšanas galvaspilsēta. Uzņēmums *Nemo*, ko vada Inga, ir Krāslavas novada lielākais darba devējs, un viņu šūto mēteļi valkā Dānijas karaliene Margrēte.

Rīt Nakts sarunās

Latgales kultūrtelpa - kas un kā to piepilda?

Sarunā piedalīsies Latgales vēstniecības Gors vadītāja Diāna Zirniņa, Upītes Ābeļdārza festivāla organizators Andrejs Slišāns un Marka Rotko mākslas centra vadītāja vietnieks Māris Čačka.

Vadītājs: Ēriks Zeps.

Ievirzes

Pasaka par Zirdziņu

Saruna starp rotaļu zaķi un zirdziņu. *„Vai tas sāp, kad Tu kļūsti īsts?”* jautāja rotaļu zaķis. *„Kādreiz sāp,”* atbildēja zirdziņš, vienmēr teikdams taisnību. *„Bet ja esi īsts, tad vari paciest sāpes.”* Ievirzes dalībnieki sēž draudzīgā aplī, te smejas, te raud. Dažkārt apmulst, nespējot atbildēt uz Līgas tik it kā vienkāršajiem jautājumiem. Sarunas skar nopietnas tēmas, kas tiek risinātas, draudzīgi runājoties. Kuram gan nav bijusi sajūta, ka lietas sāk slīdēt ārā no pirkstiem. Situācija kļūst nekontrolējama, un nav īsti skaidrs, vai pie vainas esi Tu pats, vai kāds apkārt esošais. Mirkli apstāties, ieelpo un mēģini atgriezties izejas punktā! Brīdī, kad situācija bija tev saprotama un visi jutās labi. Kā līdz tam nonāca? Vai esat pamanījuši, ka viena frāze, izteikta atšķirīgās intonācijās, var novest pie dažādiem iznākumiem?

Pavērojiet sevi spogulī, kad vienu un to pašu frāzi sakāt bērniem, mīļotajam cilvēkam, tuvam draugam, svešiniekam vai cilvēkam, kurš jums ne pārāk patīk. Ieraudzījāt atšķirību? Un kas notiek ar šo pašu frāzi, kad esat izgulējušies, jūtaties mierīgi vai tieši pretēji – esi noguris un galvā ir, kā minimums, 101 doma? Bieži vien komunikācijas prasmes trūkums ir tas, kas noved konfliktsituācijā, kurā cilvēks pats pat neapjauš, kā nokļuvis. Šo prasmi varam mācīties visa mūža garumā un tāpat līdz galam neatklāt, jo katra situācija ir unikāla, lai arī varbūt šķiet tik pazīstama.

Daži ieteikumi no Līgas Rupertes, kā veidot kvalitatīvu un pozitīvu komunikāciju:

Pirms sarunas uzsākšanas, pārdomāt par to, kāda ir Tava stāja – uzbrūkoša, noslēgta. Kāds

ir Tavs balss tembrs – agresīvs, neieinteresēts, pašpārliecināts?

Ievēro pamatnoteikumus, kas ir ļoti svarīgi pozitīvai komunikācijai. Pats galvenais priekšnoteikums – klausīšanās! Ja veido dialogu vai sarunu ar kādu, nevar būt tā, ka runātājs, jautājumu uzdevējs un atbildu sniedzējs ir viens cilvēks.

Empātijas izrādīšana ir svarīga – pārjautāt, vai cilvēks tevi pareizi sapratis, izteikt otram atzinību, uzdot jautājumus, uz kuriem nav iespējams atbildēt tikai ar *jā* vai *nē*, tā izrādot, ka tevi patiešām interesē sarunu biedra sakāmais! Neiekļauj savā jautājumā atbildi, runā īsi un skaidri – kas, kur, kad, ko, *bez puķēm!*

Klausieties un ieraugiet viens otru!

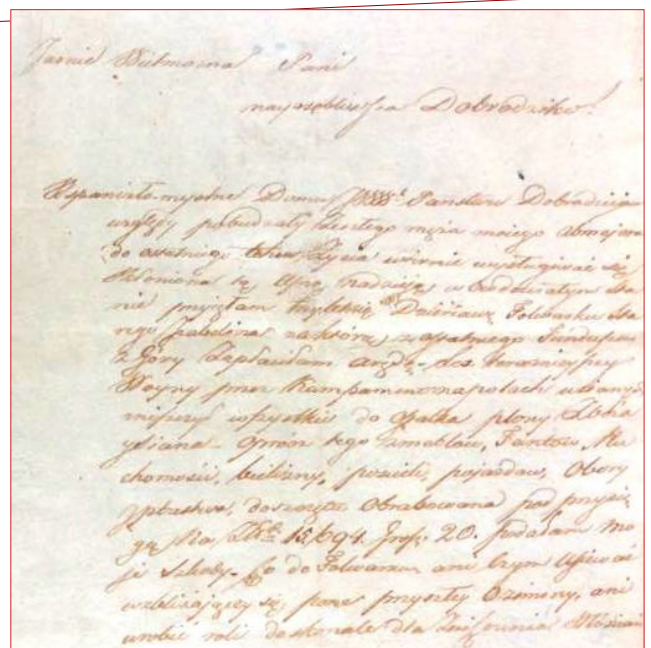
LIENE

Krāslavas dārgumi

Katras vietas dārgumi nenoliedzami ir tās cilvēki un stāsti. Krāslavas dārgumus glabā *Krāslavas mākslas un vēstures muzeja* krājuma glabātāja Alla Lomanovska, kas ar patiesu prieku iepazīstināja mani ar paša muzeja vēsturi, pastāvīgo ekspozīciju (*iesaku!*) un ļoti īpašiem krājuma priekšmetiem. Daži no tiem muzejā atrodas jau sen, bet ir tādi, kas savu ceļu uz muzeju atraduši vien pirms nedēļas. Bet par visu pēc kārtas!

un pabeigts 1868. gadā. Tas rakstīts sākumā poļu, vēlāk latgaliešu valodā.

Alla šķirstīja šo grāmatu, kas sarakstīta rokrakstā, un kļuva pilnīgi skaidrs, ka tā tiešām ir kas unikāls un īpašs. Jo ievadlapā ir lūgšana, kas uzrakstīta latgaliešu valodā, iespējams pirmā! Krājuma glabātāja man parādīja vēl dažus priekšmetus un dokumentus, tai skaitā interesantu vēstuļu kolekciju, kas tikusi atklāta pils bēniņos jumta rekonstrukcijas laikā. Vēstulēs pārsvarā redzama savstarpēja sarakste starp vietējiem muižniekiem, kuri

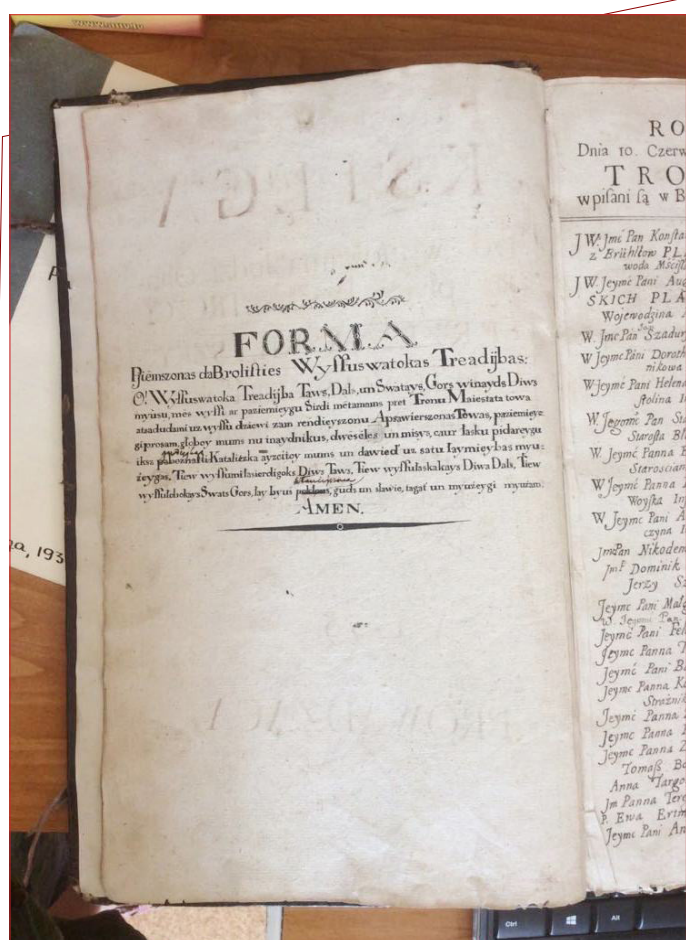
Vēstule no 1812. gada 18. augusta

Liene: Kad tika dibināts Krāslavas muzejs?

Alla: Pirmais novadpētniecības muzejs Krāslavā tika atklāts 1949. gadā. Tā dibinātājs bija pilsētā pazīstamais skolotājs, kolekcionārs, dabas un novada pētnieks Ādolfs Pildegovičs. Muzejā tika izvietotas vēstures, mākslas, dabas, ekonomikas un citas ekspozīcijas, bet jau pavisam drīz rajona avīzē sāka parādīties raksti par muzeja neatbilstību padomju varas prasībām – neesot politiskās mērķniecības, nav parādīta rajona revolucionārā pagātne utt. 1952. gadā muzeja vadību pārņēma partijas komitejas darbinieks, kurš bija ļoti tālu no Krāslavas novada vēstures. Rezultātā 1954. gada augustā Krāslavas novadpētniecības muzeju slēdza. 1977. gada augustā sāka darboties *Daugavpils Novadpētniecības un mākslas muzeja* Krāslavas filiāle, kura no 1983. gada 1. janvāra tika pārveidota par *Krāslavas Vēstures un mākslas muzeju*, kas darbojas vēl šodien.

L.: Kas ir unikālākie priekšmeti, kuri atrodas muzeja krājumā?

A.: Grūts jautājums muzejniekiem, turklāt vēl krājuma glabātājam. [Alla pasmaida, ietur nelielu pauzi, tad ar baltiem cimdiem rokās uzliek uz galda grāmatu, pēc skata, 18. gs.] Šis ir ļoti īpašs un unikāls Svētās Trīsvienības Brālības biedru saraksts. Iesākts 1759. gadā

Svētās Trīsvienības Brālības biedru saraksts, KVMM, Nr. 2382

cieta no kara pret Napoleonu. Nav bijis pietiekami piena, graudu, siena lopiem.

Šī brīža ekspozīciju iesaku apmeklēt visiem! Viena tās daļa ir par Krāslavas vēsturi kopumā, otra par Krāslavu tieši pēdējos 100 gados. Muzejs jau drīz gatavos jaunu izstādi arī telpai, kurā mēs šobrīd ieturam maltītes. Tur tiks izstādīti gan jauniegūtie, gan vecie priekšmeti.

LIENE

Kas Krāslavā notika Ulmaņlaikos un vēl senāk?

1939. gadā

Daugavas Vēstnesis

Priedainē - bieži apdzīvotā vietā pie Krāslavas - jānovērš nekārtības. Tur ir vairāki simti māju un daži veikali. Vietu ļoti iecienījuši vasarnieki, jo Priedaines apkārtnē ir daudz priežu mežu un gaiss te ir veselīgāks un sausākais visā valstī. Turpat ir Daugava ar baltām krasta smiltīm. Diemžēl nepatīkamu iespaidu radot tas, ka vasarnieki ielās mēdz pastaigāties nekārtīgi un nepilnīgi apģērbusies - valējos peldmēteļos un pat tikai peldu kostīmos. Raksta autors spriež, ka policijai vajadzētu norādīt vasarniekiem attiecīgu rajonu meža, kur tie varētu dzīvot pēc patikas. Sevišķi piektdienās, kad uz Krāslavas tirgu caur Priedaini brauc ļoti daudz Kaplavas pagasta zemturu, pastaigāšanās, pa ielām, nepilnīgi apģērbtiem, būtu noliedzama.

1939. gadā

Valdības vēstnesis

Daugavpils apriņķa policijas 3. iecirkņa priekšnieks 1939. g. 21. jūlijā, pulksten 10.00 Krāslavas tirgus laukumā otrajā izsolē pārdos Judeļam Kitam piederošos trīs ozola, priedes un oša skapjus, kas novērtēti par 284 latiem. Izsolē iegūtā nauda tika iekasēta par labu Latgales kopējai slimo kasei.

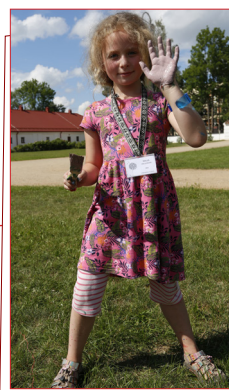
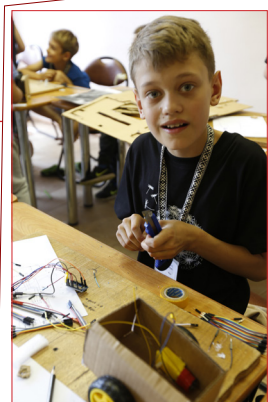
ILZE

Ievirzes

Pēcpusdiena runā, lodē un glezno

Vakardien, saulei spīdot, redakcija nolēma, ka ir laiks, lai, kā saka, *izņemtu aplīti* pa pēcpusdienas ievirzēm. Ģimnāzijas aktu zālē par latviešiem un viņu dziesmu rotu ar dalībniekiem runā Alberts Rokpelnis. Iesākot viņš teic, ka šoreiz runāsim par mūziku, par sabiedrību un tad atkal drusciņ par mūziku. Tā kā runa kādu brīdi būšot par kordziedāšanu un svētkiem, ievirzes vadītājs ir gatavojies gana nopietni, pieaicinot sarunā arī kordirigenti Elīnu Skuju. Viņa zina ne tikai, kā mācīt korim dziesmas un rūpēties par saviem dziedātājiem, bet arī kādi iesniegumi un papīri jāraksta, lai koris patiešām nonāktu uz Mežaparka skatuves. Runātāji ievirzē sanākuši gana dažādi, bet ar stāstāmo dalās visi, līdz ar to arī saruna veidojas vispusīga. Jāsaka, ka gribējās jau palikt ilgāk, bet, kad ar fotogrāfu izejam no ģimnāzijas, pēcpusdienas ievirze jau krietni pusē...

Nākamais uzdevums ne tik vienkāršs – atrast Krāslavas Mākslaskolu. Ar ģimnāzijas dežurantes un kartes palīdzību, bet ne bez šaubīšanās galu galā īstās durvis atrodam. Tur ceļš ved uz ceturto stāvu... Ieejot Robotikas ievirzes telpā, mazliet rodas sajūta, ka tūdaļ noslikšu kartona gabaliņos – lielos un mazos! 12 jaunieši un 4 jaunkundzes visos stūros griež kartonu, lodē vadus un līmē detaļas. Ralfs Kažoks gatavo mašīnu, tai visu jau no sākuma pats domājis. Grūti neesot, jo mājās esot jau iemēģinājis datoru labošanu. Ērikam Jefremovam top kāpurķēžu robots, savukārt Izabella Marek gatavo pūķi uz ritentiņiem. Viņai palīdz Dārta Mežale, kas esot atnākusi līdzīgai draudzenei un kaut kā nejauši sākusi palīdzēt bērniem. Dārtas draudzene ir Māra Nulle. Viņas tētis vada ievirzi. Arī Mārai šādas nodarbes nav svešas – mājās esot izgatavots konfekšu automāts, kas griežas un no kura krīt arī konfektes! Viņas tētis Guntis Nulle tikmēr staigā apkārt pa klasi un palīdz visiem ar padomu. Ja kādam nepieciešams – arī raitā angļu valodā. Pats Guntis saka, ka šī ir sirdlieta, agrāk arī esot strādājis elektronisko daļu veidošanā industriālajiem robotiem. Lai gan tagad ikdienu tiek vadīta

programmējot, elektronika un robotika esot daudz tuvāk sirdij jau kopš bērnības, kad kopā lodēti visādi vadiņi... Vēl Guntis atzīst, ka, lai gan darbarīki te un tagad daudz labāki nekā jaunības dienās, bez abām izpalīdzēm, proti, Māras un Dārtas šajā ievirzē viss ietu uz priekšu pavisam lēni vai pat neietu nemaz, jo dalībnieku daudz un daži gados pavisam jauni!

Tālāk redakcijas ceļš ved augšup kalnā atpakaļ uz pils un pamatskolas pusi. Jau pa gabalu var redzēt, ka pils zālienā kaut kas top! Uzrunātie apgalvo, ka esot no ievirzes *Izrotā ikdienu*. Viņi esot tie, kas sestdienas izstādes reklāmas salikuši visur jau pašā nedēļas sākumā. Kā saka Anna, ar reklāmām trakums! Kā jau reklāmās – varot būt, ka ne viss, kas minēts, tur ir taisnība! Tā nu viena meitene esot apsolijsi ziloņu cirka uzstāšanos, un pašai pēc tam esot bijis jādodomā, kā to ziloni, lai uzzīmē... Vakardien zālienā tapa gleznas – ar otām, ar plikām rokām, ar diegiem – laikam ar visu, ko var atrast. „*Sarkans ar baltu ir rozā, un rozā ar zilu esot lillā!*” noteic Milija un aizskrien *printēt* (veidot plaukstu nospiedumus – red. piez.). Ak, tāpēc viņai visa plauksta noklāta ar lillā krāsu! Turpat apkārt rosās arī ievirzes vadītāji Mārcis Benužs un Mārtiņš Linde. Mārcis vien attrauc, ka kaut kā nejauši no idejas par dizaina objektiem viņi nonākuši pie šī visa un labi vien ir! Un tālāk ved jau tik vien kā pāris dienās iemītā taciņa uz pamatskolas otro stāvu, kur visu šo piedzīvojumu salikt uz papīra.

LĪGA

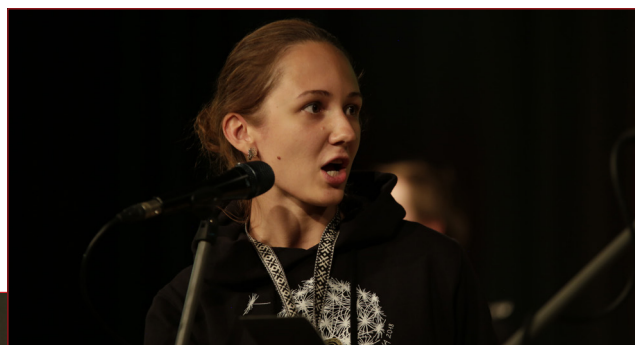
Bilde ir, skaņas nav

Kurš turpinās 3x3 Brīvā mikroфона pasaku?

Vēsturisks notikums – Rokpeļņu Kārļa pirmā uzstāšanās uz Brīvā mikroфона skatuves!

Es saku – Dienvidu, tu saki – ...?

Kad dejošana ir dzīve...

Jādiriģē un jādzied tā, lai VISI koristi redz!

Mums te no Augšā - Apakšā grūti saredzēt!

Kaut katram būtu tik lieliski izpalīgi!

Satikšanās foto mirkļos

„Es sen neesmu spēlējusi”, viņa teica...

Viens vilks, četri vilkači un mazais Jānis.

Tā dzimst popzvaigznes!

Vakara prieks!

Dzīvojam blakus, dziedam blakus.

Pārskaitījām trīsreiz, bija 27!

Izaicinājums

3x3 jauniešu rota izaicina!

Praktiskie padomi

Vai zināji, ka Krāslavā darbojas biedrība *Latgales kulinārā mantojuma centrs*? Ja vēlies lasīt vēl vairāk recepšu un uzzināt, kur kādreiz mieloties ar latgaliešu lepnumu, aizej uz Tūrisma Informācijas centru un palūdz bukletu!

Recepte: Asuškas Latgolas gaumē

Traukā liek graudaino biezpienu, miltus, olu un vaniļas cukuru. Visas sastāvdaļas sajauc viendabīgā masā. No iegūtās mīklas ar rokām veido mazus plācenīšus, tos uz pannas apcep sviestā pāris minūtes no abām pusēm. Tad turpina sautēt turpat pannā saldā krējuma mērcītē. Mērcei pievieno cukuru vai vaniļas cukuru pēc garšas. Garšīgo desertu pasniedz dziļā šķīvī, dekorējot ar piparmētru lapiņām.

Zaglis

Laikam jau uzvarētāji būs ņēmuši vērā redakcijas lūgumu un skaļi saukuši savus vārdus! Un drošībai bildējas ar vārda kartēm! Ļoti prātīgi! Šoreiz sveicam **Loti Cekuli** un **Mārci Benužu**!

Redakcija sāk spriest, kad kāds kļūs par vis-vislabāko **Zagli** un uzvarēs atkārtoti! Varbūt rīt?

Svarīgi!

- Ja dodies ātrāk no saieta prom, paziņo to vadītājiem!

Redzēts saieta

Ar lielu interesi šodien gan lielie, gan mazie rotaļnieki apskatīja zalkti, kas paciemojās skolas iekšpagalmā. Ne visai priecīga par šo apskates objektu bija lielo rotaļnieku ievirzes vadītāja, kas ar skaļu izsaucienu zalktim pretim neskrēja, kā to darīja mazie. Daža laba mazā drosminiece no Zviedrijas (vārds diemžēl palaists garām) pat pieskārs zalktim un teica, ka viņai ļoti patīkot čūskas.

Zalktis tika labi apskatīts un palaists brīvībā sveiks un vesels. Atis Rastiņš, kas zalkti labprāt parādīja interesentiem, nepriecājās par divaino smaržu, kas paliek no zalkša turēšanas rokā.

Labas diņas, labi ļaudis!

Kā jums iet ar latgaļu valodu? (Citi teiktu: dialektu). Man ne sevišķi.

Mūsu koridors, spriežot pēc uzrakstiem uz durvīm, ir pilns ar dažādiem rotas lietu uzrakstiem. *Zeļu vainogs, Colnys Sokta* un vēl šo to. Es dzīvoju *Karaveira Aprūcē*, kopā ar 4 sievišķiem, un jutos tīri pacilāts. Es biju sapratis, ka dzīvoju karavīra aprūpē un ka viņas mani aprūpēs. Bet jūs gribēsīt zināt, kur tas *kareivīrs passē* iekšā?

Es 15 gadu vecumā II Pasaules kara beidzamajos mēnešos brīvprātīgi pieteicos Liel-Vācijas SS karaspēkiem (tas nebija latviešu leģions). Es biju mobilizēts nocietināt

Austrumu fronti, un tas bija labākais variants, kā izvairīties no krievu ielenkuma. Es biju noteikti beidzamais un jaunākais latviešu jauneklis, kas brīvprātīgi pievienojies vācu SS.

Mani atgriezta uz zemes ar lielu blikšķi Kleopatra, teikdama: *"Aprūpēšana? Kas par aprūpēšanu? Tu, Siliņ, esi aptaurēts! Aprūce nozīmē aproci, ko nēsā uz rokas."*

Man grūti gāja arī ar veirīšu tualetu. Nevarēju saprast, ko tur taisa. Bet mūžu dzīvo, mūžu mācies!

ULDIS

Par prāta spējām, brīnumiem un Latgali!

Kad šoreiz savlaicīgi – īsi pēc brokastīm –, redakcijā ienesu savu un Siliņa dzelteno pienesumu, redaktore palīka mēma. Ceru, ka neilgi. Bet ar prāta mājām – galvu – gan traumatiskāk: pat avīzīti nodrukājuši ačgārni. Tā var gadīties, kad domā, ka dzeltenās preses piedzejojāji tādi nikotāji vien ir, kas nezin ne rīta, ne vakara. (Pēc Tomašūna domām, vakars iestājas tik tad, kad saule noriet negaidot). Daļēja taisnība jau būs, bet daudzie gadi 3x3 nīkšanas kustībā nav apstādinājuši laiku. Tas negaida Tevi, bet iet tik uz priekšu. Enerģija gan bieži iet pretējā virzienā – uz atpakaļu. Cerams, ka beidzot prāts būs pievienojies pareizai kustībai. Dabā, arī cilvēkā visam jābūt līdzsvarā. Arī saietā, mīļie! Kā atgādina Siliņš Uldis, drīz būs laiks braukt atkal mājās, tādēļ turpinām ar sparū darboties, baudīt vasarīgo nedēļu. Un kā ieteica viens nometnes prātnieks/ zinātnieks – izkalkulēt guļamstundas tā, lai nepietrūkst spēka jauniem ieviržu un notikumu izaicinājumiem.

P.S. Mani nepamet sajūta, ka sāku baigi prātīgi rakstīt.

Jā, un kā jums iet ar latgaļu valodas sapratni? Es pašas svarīgākās durvis – sīvišu un veirīšu – atradu uzreiz pēc ierašanās, tās vienkārši pavirinot, bet par uzrakstu – tualets – šaubu nebija, jo vārdam starptautiska Eiropas mēroga nozīme.

Esmu pa visiem saietā gadiem beidzot iemācījusies tai smukai meitenei – Rūžēnai – vārdus. Ar to arī manas

prasmes latgaļu mēlē beidzas. A ko tur daudz saprast? Ar mani Rīgā latgalīši runā latviski.

Bet visādi citādi Latgale svēta zeme. No rītiem es pat ieņemu ēterisku stāvokli, jo, kad Ādolfam vaicāju, vai viņam aiz manis sēžot, ir redzams, ko rāda uz ekrāna, viņš pārliecinoši atbildēja: „*Nekas, nekas. Neuztraucies – es redzu tev cauri.*” Latgale iedvesmo cilvēku gan fiziski, gan garīgi. Tāpēc izbrīnu rada, ka te viens vīrišķis (domāts Siliņš) sasapņojies par aprūpi un vēl no četriem sīvišķiem. Pats raksta, ka jau pirmajā dienā juties pacilāts. Jādomā tad, kas ta šo cilāja. Nu ne jau mūsu četrotne. Brīnumi jau jālūdz Marijai, nevis sīvišķiem. Kas tad to nezin... Kaut gan...?!...dažs labs vecs cilvēks, vērojot jaunas (un ne tik jaunas) meitas, atgriezās uz jaunības laika takas un kopējo guļamistabu ieradās tā paagrāk – no rīta – tā ap plkst 4. Sprauns, spēka pilns, aplipsis ar siena paliekām, gandrīz skaidrā. Nu vai nav noticis brīnums?! Un tāds vēl sapņo par aprūpi?! Lai ņem piemēru no darba grupas – tur daži, liekas, vispār neguļ. Paldies, mīļā Marija un Krāslava, par brīnumiem!

P.S. = beidzot! Beidzot mēs tikām 1. lapā!

Jaunos brīnumus vēl gaidot – Jūsu Kleopatra

Re, brīnums – Kirmuška ar' tīcis pie vainadziņa!

Spogul, spogul, ko tu klusē? Teic, kas notiek Krāslav's pusē. Spoguls teic: "Pavisam īsi – Tur rit saiets Trīs-reiz-trīsi." Priekšgalā, ko visi mīlē, Divas cekulainas zīles. Saiet(a) vadmotīvam dota Skaistais latvju vārdiņš "Rota". Vārdā neparasta slota Ir preses orgāns "Ap gar rota", Kas mūs informēs un pētīs, Slavēs, kritizēs un svētīs. Saieta dominantā stīga Ir ciltsmāte Rupert Līga, Mūsu pašu Krūmiņmāte, Un visa Krūmiņ' cilts tur klātu. Dieviņ, mīļais, kā te varu Minēt visu darboņ' baru? Nedrīkst taču izplūst gari Minēšu tik Jēkab' Stari, Draugu jau no bērnu dienām, Ne vairs īsās bīksēs skrienam. Lai jums visiem labi klājas, Jo drīz būs laiks braukt atkal mājās!

ULDIS

Dzirdēts saietā

• 30

vīrieši ir atriebīgi par vienu gliemezi!

- Kāds nejaušs viesis ievirzē *Cepu, cepu* esot dzirdējis, ka uz jautājumu, vai bērniem patīk, visur atskan jā. Tika viena balss dusmīgi un skaļi saka: „Nē!” Kāpēc? Jo viņi liek celties un neļauj gulēt!!!